

คำวินิจฉัยของ นายปรีชา เถลิงมณีชัย ตุลาการศาลรัฐธรรมนูญ

ที่ ๕๒/๒๕๕๕

วันที่ ๒๔ กันยายน ๒๕๕๕

เรื่อง นายทะเบียนพรรคการเมืองขอให้ส่งยุบพรรควิถีไทย

นายทะเบียนพรรคการเมืองยื่นคำร้อง ลงวันที่ ๗ พฤษภาคม ๒๕๕๕ ขอให้ศาลรัฐธรรมนูญ ส่งยุบพรรควิถีไทย ตามพระราชบัญญัติประกอบรัฐธรรมนูญว่าด้วยพรรคการเมือง พ.ศ. ๒๕๕๑ มาตรา ๖๕ วรรคสอง

ข้อเท็จจริงตามคำร้องและเอกสารประกอบได้ความว่า นายทะเบียนพรรคการเมืองได้รับแจ้งการจัดตั้งพรรคการเมือง ชื่อพรรคเอกราช ตามพระราชบัญญัติประกอบรัฐธรรมนูญว่าด้วยพรรคการเมือง พ.ศ. ๒๕๕๑ มาตรา ๑๔ ไว้ในทะเบียนพรรคการเมือง เลขที่ ๖/๒๕๕๒ ตั้งแต่วันที่ ๕ มิถุนายน ๒๕๕๒ ต่อมานายทะเบียนพรรคการเมืองได้มีประกาศ เรื่อง ตอรับการเปลี่ยนแปลงนโยบายพรรค ข้อบังคับพรรค และคณะกรรมการบริหารพรรคเอกราช ลงวันที่ ๑๕ พฤศจิกายน ๒๕๕๓ โดยเปลี่ยนชื่อพรรคเป็น “พรรควิถีไทย”

พรรควิถีไทยเคยรายงานการดำเนินงานกิจการของพรรคในรอบปี ๒๕๕๓ และมีหน้าที่ต้องทำ รายงานการดำเนินงานกิจการของพรรคในรอบปี ๒๕๕๔ ให้ถูกต้องตามความเป็นจริง ตามวิธีการที่นายทะเบียนพรรคการเมืองกำหนดและแจ้งให้นายทะเบียนทราบภายในเดือนมีนาคม พ.ศ. ๒๕๕๕ เพื่อประกาศให้สาธารณชนทราบ ตามพระราชบัญญัติประกอบรัฐธรรมนูญว่าด้วยพรรคการเมือง พ.ศ. ๒๕๕๑ มาตรา ๓๕

พรรควิถีไทยได้รับอนุมัติเงินสนับสนุนจากกองทุนเพื่อการพัฒนาพรรคการเมือง ประจำปี ๒๕๕๔ ได้แก่เงินจัดสรรตามโครงการและแผนงานที่ยื่นต่อคณะกรรมการการเลือกตั้ง จำนวน ๓ โครงการ ๑๑๒,๘๐๐ บาท และเงินสนับสนุนเพื่อเป็นค่าไปรษณียากร ค่าสาธารณูปโภค สำหรับสาขาที่ขอรับการสนับสนุนเป็นการทั่วไป จำนวน ๒ งวด เป็นเงิน ๑๔,๔๐๐ บาท โดยได้รับและเบิกเงินดังกล่าวไปแล้ว จึงมีหน้าที่ต้องจัดทำรายงานการใช้จ่ายเงินสนับสนุนของพรรคการเมืองในรอบปี ๒๕๕๔ ให้ถูกต้องตามความเป็นจริงและยื่นต่อคณะกรรมการการเลือกตั้งภายในเดือนมีนาคม พ.ศ. ๒๕๕๕ ตามพระราชบัญญัติประกอบรัฐธรรมนูญว่าด้วยพรรคการเมือง พ.ศ. ๒๕๕๑ มาตรา ๖๒

ข้อเท็จจริงปรากฏว่า เมื่อพ้นเวลาตามที่กฎหมายกำหนด คือ ภายในเดือนมีนาคม พ.ศ. ๒๕๕๕ หัวหน้าพรรควิถีไทยและพรรควิถีไทยไม่ดำเนินการให้เป็นไปตามพระราชบัญญัติประกอบรัฐธรรมนูญว่าด้วยพรรคการเมือง พ.ศ. ๒๕๕๑ ตามมาตรา ๓๕ และมาตรา ๖๒ นายทะเบียนพรรคการเมืองพิจารณาแล้ว เห็นว่า มีเหตุให้ยุบพรรควิถีไทยตามพระราชบัญญัติประกอบรัฐธรรมนูญว่าด้วยพรรคการเมือง พ.ศ. ๒๕๕๑ มาตรา ๖๕ วรรคหนึ่ง (๕)

ต่อมา นายทะเบียนพรรคการเมืองยื่นคำร้องเพิ่มเติม ลงวันที่ ๒๐ พฤษภาคม ๒๕๕๕ ต่อศาลรัฐธรรมนูญ สรุปได้ว่า นายทะเบียนพรรคการเมืองได้รับแจ้งจากพรรควิถีไทย เมื่อวันที่ ๗ พฤษภาคม ๒๕๕๕ ว่าพรรควิถีไทยมีความจำเป็นต้องขอเลิกตามข้อบังคับพรรควิถีไทย พ.ศ. ๒๕๕๓ ข้อ ๑๒๕ (๑) คือ คณะกรรมการบริหารพรรคมีมติในคราวประชุม เมื่อวันที่ ๒ พฤศจิกายน ๒๕๕๔ ให้ยุบพรรควิถีไทย (พรรควิถีไทยแจ้งมติพรรคที่จัดประชุม เมื่อวันที่ ๒ พฤศจิกายน ๒๕๕๔ ให้นายทะเบียนพรรคการเมืองทราบ เมื่อวันที่ ๗ พฤษภาคม ๒๕๕๕ ซึ่งได้จัดประชุมมาแล้วเป็นเวลานานกว่าหกเดือน) โดย นายทะเบียนพรรคการเมืองพิจารณาแล้ว เห็นว่า พรรควิถีไทยมีเหตุต้องเลิกตามข้อบังคับพรรคตามพระราชบัญญัติประกอบรัฐธรรมนูญว่าด้วยพรรคการเมือง พ.ศ. ๒๕๕๑ มาตรา ๖๕ วรรคหนึ่ง (๑) อีกบทหนึ่งด้วย

ศาลรัฐธรรมนูญมีคำสั่งให้รับคำร้องและคำร้องเพิ่มเติมไว้ดำเนินการพิจารณาวินิจฉัยต่อไป พร้อมทั้งส่งสำเนาคำร้องและคำร้องเพิ่มเติมให้พรรควิถีไทย เพื่อยื่นคำชี้แจงตามข้อกำหนดศาลรัฐธรรมนูญว่าด้วยวิธีพิจารณาของศาลรัฐธรรมนูญ พ.ศ. ๒๕๕๑ แต่ไม่สามารถส่งได้เนื่องจากพรรควิถีไทยย้ายที่อยู่ จึงมีคำสั่งให้แจ้งพรรควิถีไทยอีกครั้งพร้อมปิดประกาศศาลรัฐธรรมนูญเพื่อให้พรรควิถีไทย ยื่นคำชี้แจงแก้ข้อกล่าวหาภายในสิบห้าวันนับแต่วันประกาศหรือวันที่ได้รับสำเนาคำร้อง ซึ่งการส่งครั้งนี้ตามที่อยู่ที่ใหม่ของพรรควิถีไทย (ข้อมูลจากสำนักงานคณะกรรมการการเลือกตั้ง) ปรากฏว่า มีการรับเอกสารสำเนาคำร้อง คำร้องเพิ่มเติม และประกาศศาลรัฐธรรมนูญ โดยรับเมื่อวันที่ ๓๑ กรกฎาคม ๒๕๕๕ เวลา ๑๑.๐๐ นาฬิกา เมื่อครบกำหนดเวลาสิบห้าวันนับจากวันที่ถือว่าพรรควิถีไทยได้รับเอกสารดังกล่าวแล้ว พรรควิถีไทยไม่ได้ยื่นคำชี้แจงแก้ข้อกล่าวหาแต่อย่างใด

ศาลรัฐธรรมนูญพิจารณาคำร้อง คำร้องเพิ่มเติม และเอกสารประกอบแล้ว มีประเด็นที่ต้องพิจารณาวินิจฉัยว่า กรณีมีเหตุที่จะสั่งให้ยุบพรรควิถีไทย ตามคำร้องของนายทะเบียนพรรคการเมืองหรือไม่

พระราชบัญญัติประกอบรัฐธรรมนูญว่าด้วยพรรคการเมือง พ.ศ. ๒๕๕๑ มาตรา ๓๕ บัญญัติว่า “ให้หัวหน้าพรรคการเมืองจัดทำรายงานการดำเนินงานกิจการของพรรคการเมืองในรอบปีปฏิทินที่ผ่านมา ให้ถูกต้องตามความเป็นจริง ตามวิธีการที่นายทะเบียนกำหนด และแจ้งให้นายทะเบียนทราบภายในเดือนมีนาคมของทุกปี เพื่อประกาศให้สาธารณชนทราบ เว้นแต่พรรคการเมืองที่จัดตั้งขึ้นยังไม่ถึงเก้าสิบวัน นับจนถึงวันสิ้นปีปฏิทิน” มาตรา ๖๒ บัญญัติว่า “พรรคการเมืองที่ได้รับเงินสนับสนุนต้องใช้จ่ายเงินสนับสนุนให้เป็นไปตามที่บัญญัติไว้ในส่วนนี้ และจะต้องจัดทำรายงานการใช้จ่ายเงินสนับสนุนของพรรคการเมืองในรอบปีปฏิทินให้ถูกต้องตามความเป็นจริงและยื่นต่อคณะกรรมการการเลือกตั้งภายในเดือนมีนาคมของปีถัดไป” และมาตรา ๖๕ วรรคหนึ่ง บัญญัติว่า “พรรคการเมืองย่อมเลิกหรือยุบด้วยเหตุใดเหตุหนึ่ง ดังต่อไปนี้ .... (๕) ไม่ดำเนินการให้เป็นไปตามมาตรา ๒๕ มาตรา ๒๖ มาตรา ๒๘ มาตรา ๓๕ หรือมาตรา ๖๒” และวรรคสอง บัญญัติว่า “เมื่อปรากฏต่อนายทะเบียนว่าพรรคการเมืองใด มีเหตุตามที่ระบุไว้ใน (๑) (๒) (๓) หรือ (๕) ให้นายทะเบียนยื่นคำร้องต่อศาลรัฐธรรมนูญภายในสิบห้าวันนับแต่วันที่ความปรากฏต่อนายทะเบียน เมื่อศาลรัฐธรรมนูญพิจารณาแล้ว เห็นว่า มีเหตุดังกล่าวเกิดขึ้นกับพรรคการเมืองตามคำร้องของนายทะเบียน ให้ศาลรัฐธรรมนูญสั่งให้ยุบพรรคการเมืองนั้น”

พิจารณาแล้วเห็นว่า พรรควิถีไทยเคยรายงานการดำเนินงานกิจการของพรรคในรอบปี ๒๕๕๓ หัวหน้าพรรควิถีไทยจึงมีหน้าที่ต้องจัดทำรายงานการดำเนินงานกิจการของพรรคในรอบปี ๒๕๕๔ ให้ถูกต้องตามความเป็นจริงตามวิธีการที่นายทะเบียนกำหนดและแจ้งให้นายทะเบียนทราบ ภายในเดือนมีนาคม พ.ศ. ๒๕๕๕ เพื่อประกาศให้สาธารณชนทราบ ทั้งความปรากฏว่า สำนักงานคณะกรรมการการเลือกตั้ง มีหนังสือ ที่ ลต (ทบพ.) ๐๔๐๑/ว ๓๐๔ ลงวันที่ ๑๑ มีนาคม ๒๕๕๕ แจ้งให้พรรควิถีไทยรายงานการดำเนินงานกิจการของพรรคในรอบปี ๒๕๕๔ ส่งให้นายทะเบียนทราบในกำหนดเวลา แต่เมื่อจัดส่งให้พรรควิถีไทยแล้ว ได้รับเอกสารดังกล่าวคืน เพราะไปรษณีย์ไม่สามารถนำจ่ายได้ เนื่องจากพรรควิถีไทยย้ายไปแล้วไม่ทราบที่อยู่ใหม่ เมื่อครบกำหนดสิ้นเดือนมีนาคม พ.ศ. ๒๕๕๕ หัวหน้าพรรควิถีไทยไม่ได้จัดทำรายงานการดำเนินงานกิจการของพรรคในรอบปี ๒๕๕๔ ที่ผ่านมาให้ถูกต้องตามความเป็นจริงตามวิธีการที่นายทะเบียนกำหนด โดยแจ้งให้นายทะเบียนเพื่อประกาศให้สาธารณชนทราบ จึงถือได้ว่าหัวหน้าพรรควิถีไทยไม่ดำเนินการให้เป็นไปตามพระราชบัญญัติประกอบรัฐธรรมนูญว่าด้วยพรรคการเมือง พ.ศ. ๒๕๕๑ มาตรา ๓๕

นอกจากนั้น การที่พรรควิถีไทยได้รับอนุมัติเงินสนับสนุนจากกองทุนเพื่อการพัฒนาพรรคการเมือง ประจำปี ๒๕๕๔ ได้แก่เงินจัดสรรตามโครงการและแผนงานที่ยื่นต่อคณะกรรมการการเลือกตั้ง จำนวน ๓ โครงการ เป็นเงิน ๑๑๒,๘๐๐ บาท และเงินสนับสนุนเพื่อเป็นค่าไปรษณียากร ค่าสาธารณูปโภค

สำหรับสาขาที่ขอรับการสนับสนุนเป็นการทั่วไป จำนวน ๒ งวด เป็นเงิน ๑๔,๕๐๐ บาท โดยพรรค
วิถียุคใหม่ได้รับและเบิกเงินจำนวนดังกล่าวไปแล้ว อีกทั้งสำนักงานคณะกรรมการการเลือกตั้งได้มีหนังสือ
ที่ ลต ๐๔๐๒/ว ๒๑๖ ลงวันที่ ๒๑ กุมภาพันธ์ ๒๕๕๕ แจ้งให้พรรควิถียุคใหม่รายงานการใช้จ่ายเงิน
สนับสนุนของพรรคการเมือง ประจำปี ๒๕๕๔ แต่เมื่อจัดส่งให้พรรควิถียุคใหม่แล้ว ได้รับเอกสารดังกล่าวคืน
เพราะไปรษณีย์ไม่สามารถนำจ่ายได้ เนื่องจากพรรควิถียุคใหม่ย้ายไปแล้วไม่ทราบที่อยู่ใหม่ พิจารณาแล้วเห็นว่า
เมื่อพรรควิถียุคใหม่ได้รับและเบิกจ่ายเงินซึ่งกองทุนเพื่อการพัฒนาพรรคการเมืองจัดสรรสนับสนุนให้แก่พรรค
วิถียุคใหม่ ประจำปี ๒๕๕๔ มีทั้งการใช้จ่ายตามโครงการและแผนงานที่ยื่นต่อคณะกรรมการการเลือกตั้ง
และการใช้จ่ายค่าไปรษณียากร ค่าใช้จ่ายเกี่ยวกับสาธารณูปโภค ดังนั้น เมื่อครบกำหนดภายในเดือนมีนาคม
พ.ศ. ๒๕๕๕ พรรควิถียุคใหม่จึงมีหน้าที่ที่จะต้องทำรายงานการใช้จ่ายเงินสนับสนุนของพรรคในรอบปี ๒๕๕๔
ให้ถูกต้องตามความเป็นจริงและยื่นต่อคณะกรรมการการเลือกตั้ง ตามพระราชบัญญัติประกอบรัฐธรรมนูญ
ว่าด้วยพรรคการเมือง พ.ศ. ๒๕๕๑ มาตรา ๖๒ การที่พรรควิถียุคใหม่ไม่จัดทำรายงานการใช้จ่ายเงิน
สนับสนุนของพรรคการเมืองในรอบปี ๒๕๕๔ ยื่นต่อคณะกรรมการการเลือกตั้งภายในเดือนมีนาคม
พ.ศ. ๒๕๕๕ จึงถือได้ว่า พรรควิถียุคใหม่ไม่ดำเนินการให้เป็นไปตามพระราชบัญญัติประกอบรัฐธรรมนูญ
ว่าด้วยพรรคการเมือง พ.ศ. ๒๕๕๑ มาตรา ๖๒

ดังนั้น เมื่อพรรควิถียุคใหม่ไม่ดำเนินการให้เป็นไปตามพระราชบัญญัติประกอบรัฐธรรมนูญว่าด้วย
พรรคการเมือง พ.ศ. ๒๕๕๑ มาตรา ๓๕ และมาตรา ๖๒ กรณีจึงมีเหตุให้ยุบพรรควิถียุคใหม่ตามพระราช
บัญญัติประกอบรัฐธรรมนูญว่าด้วยพรรคการเมือง พ.ศ. ๒๕๕๑ มาตรา ๖๕ วรรคหนึ่ง (๕) ตามคำร้อง
ของนายทะเบียนพรรคการเมืองแล้ว อนึ่งในส่วนคำร้องเพิ่มเติมของนายทะเบียนพรรคการเมือง ลงวันที่
๒๐ พฤษภาคม ๒๕๕๕ ที่ขอให้ศาลรัฐธรรมนูญวินิจฉัยด้วยเหตุที่พรรควิถียุคใหม่มีเหตุต้องเลิกตามข้อ
บังคับพรรค ตามมาตรา ๖๕ วรรคหนึ่ง (๑) นั้น เมื่อเห็นว่ามีเหตุให้สั่งยุบพรรควิถียุคใหม่ตามมาตรา ๖๕
วรรคหนึ่ง (๕) เพราะไม่ดำเนินการให้เป็นไปตามมาตรา ๓๕ และมาตรา ๖๒ ตามพระราชบัญญัติ
ประกอบรัฐธรรมนูญว่าด้วยพรรคการเมือง พ.ศ. ๒๕๕๑ แล้ว ไม่จำเป็นต้องวินิจฉัยในส่วนคำร้องเพิ่มเติม
ของนายทะเบียนพรรคการเมืองอีก

โดยเหตุดังกล่าวข้างต้น จึงอาศัยอำนาจตามพระราชบัญญัติประกอบรัฐธรรมนูญว่าด้วยพรรคการเมือง
พ.ศ. ๒๕๕๑ มาตรา ๖๕ วรรคสอง สั่งให้ยุบพรรควิถียุคใหม่

นายปรีชา เจริญพาณิชย์

ตุลาการศาลรัฐธรรมนูญ